

Foundations of Halacha 21.1 – Shehechyanu on New Items

<p>1. <u>Gemara Eruvin 40b</u></p> <p>Rabbah said: When we were in the Yeshiva of Rav Huna, we inquired: What is the law [concerning] reciting [the blessing of] the season (<i>Shehechyanu</i>) on Rosh Hashanah and Yom Kippur? Since they occur from time to time, do we recite it; or perhaps, since they are not called “pilgrimages”, we do not recite it? [The answer] was not in his hand. When I came to the Yeshiva of Rav Yehuda, he said, “I recite [<i>Shehechyanu</i>] even on new squash.” [Rabbah] said to him, “I do not inquire whether there is a right [to recite the blessing]; what I inquire is whether there is an obligation.”</p>	<p><u>תלמוד בבלי מסכת עירובין דף מ עמוד ב</u></p> <p>ואמר רבה: כי הוינא בי רב הונא איבעיא לן: מהו לומר זמן בראש השנה וביום הכפורים? כיון דמזמן לזמן אתי - אמרינן, או דילמא: כיון דלא איקרו רגלים - לא אמרינן? לא הוה בידיה. כי אתאי בי רב יהודה אמר: אנא אקרא חדתא נמי אמינא זמן. - אמר ליה: רשות לא קא מיבעיא לי, כי קא מיבעיא לי - חובה</p>
<p>2. <u>Shulchan Aruch OC 225:3</u></p> <p>If one sees a new fruit that reappears from year to year, (ט) he should make the blessing <i>Shehechyanu</i>. [This applies] even if one sees it in his friend’s hand or on a tree. [However,] it is customary not to make the blessing until the time when one eats it. <i>Rema</i> If one made the blessing when he saw it, he will not have lost. One should not recite the blessing until the completion of the fruit’s full development. If one did not make the blessing the first time he saw it, he can make the blessing the second time he sees it.</p>	<p><u>שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכות הפירות סימן רכה</u></p> <p>הרואה * פרי חדש מתחדש משנה לשנה, (ט) מברך: ו שהחיינו, ואפילו רואהו (י) ביד חברו * או על האילן, ונהגו שלא לברך (יא) ז עד שעת אכילה. הגה: ומי שביד בשעת ראייה, לא הפסיד (טור); ואין לברך (יב) ח עד שנגמר תשלום גידול הפרי (תשובת רשב"א סי' ר"ן וכל בו); ט ואם לא ביד בראייה ראשונה, יכול לברך (יג) בראייה שנייה (אגור).</p>
<p>3. <u>Mishna Berurah</u></p> <p>(ט) he should make the blessing <i>Shehechyanu</i>. - This is merely optional and if one does not make the blessing he will not be punished. Nevertheless, it is proper to take care that he does not fail [to say] it.</p>	<p><u>משנה ברורה סימן רכה ט"ק ט</u></p> <p>(ט) מברך שהחיינו - ואינה [י] אלא רשות דאי לא מברך לא מינענש. ומ"מ ראוי ליזהר שלא לבטלה [א"ר ע"ש]:</p>
<p>4. <u>Aruch Hashulchan OC 225:5</u></p> <p>The general custom is to first recite the blessing on the fruit and afterwards <i>Shehechyanu</i>, and so I saw great authorities who wrote to do so because of the principle that “When there is a frequently performed Mitzvah and an infrequent one, the frequent one comes first.”, and further reasons. In my humble opinion, it appears that one should first recite the blessing of <i>Shehechyanu</i>. The principle of “A frequent Mitzvah” is not applicable here, for the principle of “A frequent Mitzvah” only applies when the obligation for both come at once. In this case, however, the [obligation] for the blessing of <i>Shehechyanu</i> takes hold first. This is because the blessing of <i>Shehechyanu</i> is mainly on the seeing, not on the eating, albeit that our practice is to recite that blessing at the time of eating; while that blessing on the fruit is specifically at the time of eating. Also, with any blessings over consumption, there must not be an interruption between the blessing and the consumption; therefore, one should recite the blessing of <i>Shehechyanu</i> first, and so is my practice.</p>	<p><u>ערוך השולחן אורח חיים הלכות ברכות הפירות סימן רכה</u></p> <p>והעולם נהגו לברך תחלה הברכה שעל הפירא ואח"כ שהחיינו וכן ראיתי לגדולים שכתבו כן מטעם תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם ועוד טעמים [הגר"י"י ובשם הלק"ט] ולעני"ד נראה להקדים ברכת שהחיינו ולא שייך כאן טעם תדיר דטעם תדיר אינו אלא כשחוב שניהם באים כאחת אבל כאן ברכת שהחיינו חל קודם דעיקר ברכת שהחיינו היא על הראייה לא על האכילה אלא שאנו נוהגים לברכה בשעת אכילה אבל ברכת הפירא הוא רק בעת האכילה ועוד דבכל ברכת הנהנין צריך שלא יהא הפסק בין הברכה להאכילה ולכן יש להקדים ברכת שהחיינו וכן אני נוהג:</p>
<p>5. <u>Shulchan Aruch OC 225:6</u></p> <p>ו. [Over] a fruit that does not reappear from year to year, one should not make the blessing <i>Shehechyanu</i>, even though many</p>	<p><u>שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכות הפירות סימן רכה</u></p> <p>פרי (זז) יב שאינו מתחדש משנה לשנה,</p>

<p>years have passed since he last ate it. <u>Rema</u> If a fruit reappears twice a year, one should make the blessing Shehechyanu over it. However, when a fruit does not grow in a definite season, one should not make the [Shehechyanu] blessing over it. The reason why one does not make the blessing Shehechyanu over a new green vegetable is because it is present in the ground the whole year round.</p>	<p>אפילו אם יש ימים רבים שלא אכל ממנו אינו מברך שהחיינו. הגה: פרי שמתחדש יג ב"פ בשנה, (יז) מברכין עליו שהחיינו (בית יוסף); אבל יד שאין לו זמן קבוע לגידולו, אין מברכין עליו (ב"י בשם הר"ר מנוח), לכן אין מברכין שהחיינו על ירק חדש (יח) דעומד כל השנה בקרקע (מהרי"ל).</p>
<p>6. <u>Magen Avraham</u></p> <p>that does not reappear - i.e. articles that do not grow from the ground, such as birds or fish. One does not make the blessing [Shehechyanu], for although he has not eaten them for many days, others have eaten them.</p>	<p><u>מגן אברהם סימן רכה ט"ק יב</u></p> <p>שאינו מתחדש - פ"י דבר שאינו גדולי קרקע כגון עופות ודגים אינו מברך דאע"פ דהוא לא אכל ממנו ימים רבים אחרים אכלו ממנו:</p>
<p>7. <u>Shulchan Aruch OC 225:4-5</u></p> <p>ז. If one made the blessing over <i>cerezas</i>, [then] when he eats <i>gindas</i>, he should make the <i>Shehechyanu</i> blessing again. <u>Rema</u> These are two kinds of cherry, such as <i>vaynkshil</i> (sour cherries) and <i>kirshin</i> (sweet cherries), [and so in] all similar cases.</p> <p>ח. If one made the blessing <i>Shehechyanu</i> over grapes, [then] when he drinks wine from the new [grapes], he should not make this blessing again.</p>	<p><u>שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכת הפירות סימן רכה</u></p> <p>ד. י אם בירך שהחיינו על שירזא"ש, (יד) כשיאכל גינדא"ש חוזר ומברך: שהחיינו. הגה: והם כשני מיני גודגניות, כגון ווינקש"ל וקירש"ן וכל כיוצא בזה.</p> <p>ה. אם בירך שהחיינו על ענבים, כשישתה יין חדש (טו) יא אינו חוזר ומברך.</p>
<p>8. <u>Shulchan Aruch OC 223:3-5</u></p> <p>ג. If one built (Or purchased - M.B.) a new house or purchased a new article for use, even if he possessed the same article as this at the outset or acquired the same article as this previously and purchased it again now, he must make the blessing <i>Shehechyanu</i> every time. {This applies} not only when one acquires a new article, but also when one acquires a used article that is new for him. The only reason [the Sages] spoke of a "new" article was to rule out [an article] that one had sold and re-acquired.</p> <p>ז. One should make the blessing (י"ז) at the time of purchase, even though he did not yet make use of [the article], since the blessing is [said] on the rejoicing of the heart, which is the joy of acquisition. When one puts on a new article of clothing, he should make the blessing (י"ח) <i>Malbish Arumim</i>.</p> <p>ח. If one bought an article of use which will be used by him and the members of his household, he should make the blessing <i>Hatov V'hameitiv</i>.</p>	<p><u>שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכת הפירות סימן רכג</u></p> <p>ג. * (יא) בנה (יב) [ט] בית חדש, או קנה (יג) ה [י] כלים חדשים, אפילו (יד) היה לו כיוצא באלו תחלה, או קנה וחזר וקנה, מברך על כל פעם, (טו) שהחיינו, ולא דוקא חדשים דהוא הדין לישנים, אם הם חדשים לו, שלא היו אלו שלו מעולם, ולא אמרו חדשים אלא (טז) לאפוקי אם מכרן וחזר וקנאן.</p> <p>ד. (יז) ו <ג> בשעת הקנין יש לו לברך אע"פ שעדיין לא נשתמש בהם, שאין הברכה אלא ע"י שמחת הלב שהוא שמח בקנייתו, וכשילבשם מברך: (יח) [יג] מלביש ערומים.</p> <p>ה. * <ד> קנה כלים שמשתמשין בהם (יט) ז הוא ובני ביתו, * מברך: הטוב והמטיב; ...</p>
<p>9. <u>Mishna Berurah</u></p> <p>(י"ז) at the time of purchase - {This applies} only if one acquired a garment that is fit to be worn immediately. However, if one bought something that is not fit to be worn or used as it is, but must be given to a craftsman to be made ready, he should not make the blessing <i>Shehechyanu</i> until the time when he puts on the garment or uses the utensil.</p> <p>(י"ח) <i>Malbish Arumim</i> - i.e. before he recites <i>Shehechyanu</i>. However, if</p>	<p><u>משנה ברורה סימן רכג</u></p> <p>(יז) בשעת הקנין וכו' - ודוקא אם קנה בגד שראוי ללובשו תיכף [כאן] אבל אם קנה שום דבר שאינו ראוי ללובשו או להשתמש בו כמו שהוא רק שצריך ליתן לאומן לתקן לא יברך שהחיינו עד שעה שילבש הבגד או ישתמש בהכלי:</p>

one puts on the [new] garment in the morning, he can fulfill [this obligation] by means of the blessing *Malbish Arumim* that he makes among the morning blessings.

(יה) מלביש ערומים - היינו קודם שהחיינו.
אכן אם לובש הבגד שחרית יכול לצאת
בברכת מלביש ערומים שמברך בברכת השחר
[אחרונים]:

תורת חיים מסכת עירובין דף מ עמוד ב

מהו לומר זמן בר"ה ובי"ה. לפי שאין אומרים זמן אלא על דבר שיש בו שמחה לכך קמיבעי ליה מי אמרינן דווקא ברגלים דאית בהו שמחה דכתיב ושמחת בחגך אומרים זמן אבל בראש השנה ויום הכיפורים דיומי דדינא נינהו לא או דלמא כיון דמזמן לזמן קאתו אמרינן וקאמר ליה אנא אפילו אקרא חדתא דפירא גרוע הוא כדאמרינן למה נקרא שמן קשואין שקשין לגוף אפילו הכי אמינא זמן כיון דמזמן לזמן קאתי.

תרומת הדשן סימן לג

שאלה: אכל ענבים חדשים קודם הבציר, ובירך עליהם שהחיינו, כשישתה אח"כ תירוש צריך לברך שנית או לאו?

תשובה: יראה, דצריך לברך שנית. וכן שמעתי מאחד מהגדולים שהורה כענין זה, כגון שאם אכל ובירך כבר על הגודגדניות שקורים קירש"ן, חוזר ומברך זמן על אותו שקורין וויכשל"ן, או אמרעל"ן, וביש ארצות שקורין הכל קירש"ן, אלא לאילו קורין קירש"ן אדומים, ולאילו שחורים, ואפ"ה היה נראה לו לברך, דחשבינהו להו לתרי מיני לענין ברכת זמן. וכן מצאתי בהדיא כהוראה זו בספר חסידים, ומייתי ראיה מפלוגתא דר"א ור"י, בתאנים שחורות ובתאנים לבנות, תרי מיני לענין העלאות תרומה, וה"ה לענין ברכת זמן דגודגדניות. וא"כ, ה"ה נמי לענין ענבים ותירוש, דנמי תרי מיני חשיבי, וק"ל כרבא דאזלינן בתר שמא, פ' בתרא דע"ז / דף ס"ו ע"א: / וחמרא חדתא בענבי תרי מיני הם.

ספר האגור הלכות ברכת הפירות סימן שיח

נשאל גדול הדור מהרר"י מולך על מי שמברך שהחיינו על הענבים אם חוזר ומברך על יין חדש. והשיב דרפיא בידיה פירוש מסופק מאחר דשמע"י דרבא אומר בפ' בתרא דעובדי כוכבים חמרא חדתא בענבים בתר שמא אזלי. וא"כ יהא חייב לברך שהרי יש להם ב' שמות או דלמא לענין ברכת זמן בתר טעמא אזלי ומאחר ששמח מתחלה על הענבים אינו שמח יותר על היין חדש עכ"ל. ולי המחבר נראה שאין לברך מספק.